

Strategisk inriktning för
Kalmar läns kommuner
2024-2026

Innehåll

Tillsammans blir vi bättre!	2
Vårt uppdrag	3
Styrning och ledning	3
Förbundsstämma.....	3
Förbundsstyrelse	3
Förbundskansli.....	3
Kommunchefsberedning	3
Vårt arbetssätt.....	4
Strategiska nätverk.....	6
Målbild.....	7
Agenda 2030.....	7
Regional utvecklingsstrategi	7
Strategiska samverkansområden.....	8
Hälsa, vård och omsorg.....	8
Unga, Utbildning och Etablering	8
Livsmedels- miljö- och hälsoskydd.....	11

Tillsammans blir vi bättre!

I Kalmar län finns det möjligheter till ett gott vardagsliv. Det stora och varierande utbudet av natur-, kultur-, fritids- och föreningsliv har stor betydelse för att skapa välbefinnande för länets invånare. Länet präglas av en hög grad av trygghet och tillit mellan människor. Befolkningen upplever att de har tillgång till stöd i vardagen och länets skolor håller hög kvalitet. Detta utgör en styrka att ta vara på i en tid när utmaningarna växer och det blir allt svårare för kommunerna att klara de lagkrav som finns på jämlik och likvärdig välfärd och service gentemot medborgarna.

Demografi, kompetensförsörjning, ojämlikhet i hälsa, social oro och en hög nivå av psykisk ohälsa bland barn och unga är stora utmaningar för kommunerna. Det ställer stora krav på nytänkande och utveckling av ny kunskap och nya sätt att arbeta. Utmaningarna kan inte lösas av en enskild samhällsaktör. Fler behöver gå samman i gränsöverskridande samarbeten och hjälpas åt i den omställning som behövs inom välfärden. En viktig faktor för att kunna prioritera, navigera rätt och lyckas i de alltmer komplexa sammanhangen där olika kulturer, normer och intressen möts är att det finns kompetens i förändringsledning.

Kommunförbundet är en plattform för samverkan mellan kommunerna i Kalmar län. Här kan kommunerna gå samman med andra som har samma grunduppdrag och utvecklingsbehov. I förbundet kan vi tillsammans möta gemensamma problem samt påverka lagstiftning, tänka nytt och skapa nya arbetssätt. Det finns en stor potential att genom samarbete stärka kommunernas kapacitet och tillsammans skapa ett hållbart Kalmar län för våra invånare att växa upp, leva och åldras i.

I detta styrdokument har vi pekat ut riktningen för förbundet de kommande tre åren.

Andreas Erlandsson
Förbundsordförande

Cecilia Frid
Förbundschef

Vårt uppdrag

Kommunförbundet Kalmar län ägs av och är en intresseorganisation för de 12 kommunerna i Kalmar län. Förbundet utgör en plattform för kommunerna att driva samverkan, utveckling och påverkan inom utvalda områden i det primärkommunala uppdraget i syfte att

- bli mer enade och få en gemensam röst i relation till region och stat
- främja samverkan och verka för samarbete över kommungränserna
- bli mer resurseffektiva tillsammans.

Här möts kommunerna för att samtala och samarbeta kring sådant som görs bättre gemensamt än var och en för sig.

Styrning och ledning

Förbundsmöte

Förbundsmöten med politiskt valda ombud genomförs årligen. På förbundsmötet utövar medlemmarna beslutanderätt rörande förbundet och dess verksamhet. Vart fjärde år tar förbundsmötet beslut om inriktningsdokument och styrelse för kommande mandatperiod.

Förbundsstyrelse

Förbundets styrelse består av kommunstyrelsernas ordförande och har sex ordinarie sammanträden per år. Styrelsen tar beslut i frågor som rör förbundet och rekommenderar kommunerna att ta beslut i frågor som är av större vikt och som ofta ger ekonomiska effekter. Dessutom beslutar styrelsen om politisk representation i andra politiska forum och styrgrupper.

Förbundskansli

Förbundet leds av förbundschefen med stöd av förbundets ledningsgrupp och medarbetare i kansliet. Totalt har förbundet cirka 25 anställda men detta kan variera över åren avhängigt externa medel.

Kommunchefsberedning

Förbundsdirektören samlar kommunchefer från de 12 kommunerna för att bereda ärenden inför varje styrelsesammanträde. Kommuncheferna är, förutom att vara en beredning av ärenden till styrelsen, en viktig länk till kommunernas ledningsgrupper och förvaltningschefer.

Kommuncheferna kan initiera ärenden och utvecklingsarbeten till strategiska nätverk, alternativt ärenden som passerar styrelsen för beslut om uppdrag till förbundet. Kommuncheferna kan ta beslut om strategiska nätverk.

Strategiska nätverk

Ett antal tjänstepersonsnätverk har identifierats som strategiska för att kunna ta fram samt förankra viktiga områden för samarbete. Nätverken är centrala för att driva den gemensamma utvecklingen framåt genom dialog, kunskapsutbyte och kunskapshöjande aktiviteter.

Vårt arbetssätt

Merparten av de uppdrag Kommunförbundet leder sträcker sig över flera år men det kan också vara uppdrag som kommunerna vill driva under en kortare och tidsbestämd period. Förbundet kan även användas som en plattform för att snabbt analysera, diskutera och samverka kring mer akuta och aktuella frågor.

Kommunförbundets framgång är beroende av alla medlemskommuners delaktighet och vilja att ge förbundet ett tydligt mandat att driva samverkan, utveckling och påverkan inom de frågor och samverkansområden förbundet har fått ansvar för. Från Kommunförbundets sida krävs förmåga att fånga in kommunernas behov och samla kommunerna kring de utmaningar som behöver lösas tillsammans.

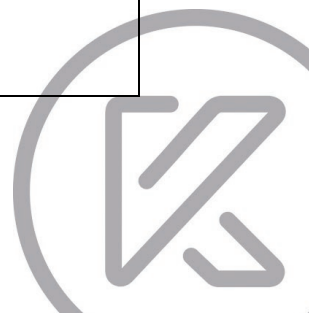
Dialog, erfarenhetsutbyte samt gemensamma analyser och kunskapsunderlag är Kommunförbundets viktigaste verktyg för att främja samarbetet och skapa goda relationer, förtroende och tillit till varandra.

Kunskapsunderlag skapas för samverkan, utveckling och påverkan genom att tillsammans analysera och tolka vad en fråga innebär både för den egna kommunen och för kommunernas förutsättningar i stort. Information hämtas både ur egna och andras rapporter. Omvärldsbevakning är en viktig del i inhämtandet av ny kunskap.

I våra strategiska nätverk, på styrelsemöten och våra kommunförbundsdagar för vi dialog och delar kunskap och erfarenheter med varandra. En ständig växelverkan sker mellan styrning och dialog som förutsätter varandra i processen att tillsammans komma framåt och nå våra mål.

Styrning	Dialog
<p>Förbundsmöte Vart fjärde år samlas valda ombud från länets kommuner för att fatta beslut om styrelse för den kommande mandatperioden. Förbundsmöte genomförs också årligen innan april månads utgång.</p>	<p>Förbundsstyrelsen Träffas regelbundet på styrelsemöten sex tillfällen per år för att förankra och följa upp de uppdrag och frågor förbundet arbetar med samt diskutera aktuella frågor. Goda exempel från länets kommuner lyfts. Ordförande och vice ordförande bereder ärenden till styrelsens möten. Två gånger per år träffas styrelsen och kommuncheferna tillsammans på Kommunförbundsdagar. Vid kommunförbundsdagarna förs fördjupade dialoger om gemensamma utmaningar och möjligheter. Goda exempel både inom och utanför länet lyfts.</p>
<p>Förbundsstyrelsen Vid varje ny mandatperiod fattar styrelsen beslut om strategisk inriktning för verksamheten de kommande fyra åren. Varje år fattar styrelsen beslut om uppdrag genom budget och verksamhetsplan.</p>	<p>Kommunchefer Diskuterar aktuella frågor, förankrar och följer upp de frågor som förbundet arbetar med samt stödjer förbundschefen i beredningen av ärenden till styrelsen. Beslutar i samråd med förbundschefen om vilka strategiska nätverk som ska finnas samt utser representanter i dessa. Träffas regelbundet en timma var 14:e dag. Två gånger per år träffas styrelsen och kommuncheferna tillsammans på Kommunförbundsdagar. Vid kommunförbundsdagarna förs fördjupade dialoger om gemensamma utmaningar och möjligheter. Goda exempel både inom och utanför länet lyfts.</p>
<p>Politisk representation Styrelsen utser representanter till andra politiska forum när dessa företräds genom förbundet till exempel Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt skola i Kalmar län.</p>	<p>Strategiska nätverk Arbetar med aktuella samverkansfrågor inom området, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag samt utbyter erfarenhet och information i aktuella frågor.</p>

Strategiska nätverk

Kommunchefer

Kommunchefsgruppen är en arena där strategiska frågor av stort gemensamt intresse diskuteras. Här utbyter man erfarenheter, samt hämtar stöd och stimulans i sina uppdrag. Genom att diskutera och förankra de frågor som Kommunförbundet arbetar med stödjer de förbundscheferna i beredningen och prioriteringen av ärenden till styrelsen. Kommunchefer beslutar tillsammans med förbundscheferna om vilka strategiska nätverk som ska finnas kopplade till de uppdrag kommunförbundet leder och ansvarar för.

Utbildning

Skolchefsnätverket stärker samverkan, följer och driver viktiga utvecklingsfrågor, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag inom utbildningsområdet samt i Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt skola i Kalmar län.

Socialtjänst

Social- och omsorgschefsnätverket stärker samverkan, följer och driver viktiga utvecklingsfrågor, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag inom socialtjänstens område samt i Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt skola i Kalmar län.

Elevhälsa

Elevhälsochefsnätverket stärker samverkan, följer och driver viktiga utvecklingsfrågor, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag inom elevhälsoområdet samt i Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt skola i Kalmar län.

Ungas uppväxt

Barn och ungdomsnätverket stärker samverkan, följer och driver viktiga utvecklingsfrågor, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag inom arbetet med ungdomsfrågor. Deltagarna från kommunerna är utsedda av respektive kommunstyrelse.

Folkhälsa

Folkhälsosamordnargruppen samordnas av Länsstyrelsen och Region Kalmar län. Kommunförbundet medverkar och stärker den kommungemensamma rösten i det regionala utvecklingsarbetet inom folkhälsa.

Miljö och livsmedel

Miljöchefsnätverket stärker samverkan, följer och driver viktiga utvecklingsfrågor, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag inom miljö, livsmedels- och hälsoskyddshandläggning.

Etablering och arbetsmarknad

AME-chefsnätverket stärker samverkan, följer och driver viktiga utvecklingsfrågor, skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag inom projektet Samverkan, inkludering och anställningsbarhet – Kalmar län (SIA).

Målbild

Kommunförbundet arbetar utifrån den övergripande målbilden:

Tillsammans skapar vi ett hållbart Kalmar län för våra invånare att växa upp, leva och åldras i!

Målbilden och den strategiska riktningen med samverkansområden utgår från Agenda 2030 och den Regionala utvecklingsstrategin för Kalmar län som har målet "Tillsammans skapar vi klimat att växa i".

Agenda 2030

Av de totalt 17 globala målen i Agenda 2030 har Kommunförbundet identifierat tre mål där förbundets arbete har sin primära påverkan, god hälsa och välbefinnande, god utbildning för alla och minskad ojämlikhet.

Sekundärt avtryck har förbundets arbete på målet om jämställdhet som utgör ett perspektiv i alla prioriterade samverkansområden.

Miljösamverkan Sydost prioriterar olika Agenda 2030 mål från år till år i sitt gemensamma utvecklingsarbete.

Regional utvecklingsstrategi

I förhållande till den Regionala utvecklingsstrategin för Kalmar län 2030 har förbundets arbete främst påverkan och koppling till två av de fyra utvecklingsområden som prioriterats i länet.

- God miljö för barn och unga
- Delaktighet, hälsa och välbefinnande

Strategiska samverkansområden

Hälsa, vård och omsorg

I hela Sverige pågår det en omställning till en mer Hållbar socialtjänst och Nära vård för att vården och omsorgen även i framtiden ska klara av att vara effektiv, av hög kvalitet och möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov. Demografiska förändringar, växande rekryteringsbehov, prognos om minskade resurser och ökade krav från medborgare ställer socialtjänsten i Sverige under hård press. Det ställer stora krav på nytänkande och utveckling av ny kunskap om effektiva metoder för utredning, stöd och behandling.

På Kommunförbundet finns den Regionala samverkans- och stödstrukturen (RSS) som är länets gemensamma resurs för att stödja samverkan mellan länets kommuner och mellan kommunerna och regionen samt utveckling av en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. RSS ska bidra till en evidensbaserad praktik anpassat till regionala och lokala prioriteringar. Kommunerna i länet ska ges förutsättningar att bygga socialtjänstens stöd på bästa tillgängliga kunskap. I uppdraget ligger också att stödja kommunerna i dialogen om kunskapsutveckling och kunskapsstyrning på nationell nivå. Detta görs genom representation i olika nationella nätverk kring kunskapsstyrning och att vara en av parterna i Partnerskapet mellan RSS, SKR och Socialstyrelsen.

Övergripande mål

Genom samverkan skapa en jämlik och evidensbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård med god kvalitet för invånarna i Kalmar län.

Unga, Utbildning och Etablering

Skolutveckling

Skolan befinner sig i en ständig utveckling med förändringar inom lagstiftning som skapar behov av samverkan inom olika områden för kommunernas utbildningsförvaltningar. För att möta dessa behov finns det gemensamma resurser hos Kommunförbundet som kan stödja och samordna kommunerna i deras arbete för att nå en likvärdig skola.

Övergripande mål

Alla barn och unga i Kalmar län ska ha tillgång till likvärdig utbildning med god kvalitet och möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

AV-Media Kalmar län

Skolans uppdrag förändras kontinuerligt, inte minst när det gäller den tekniska utvecklingen. Barn och unga använder i allt större utsträckning digital teknik i form av datorer, plattor och mobiltelefoner. Detta gör att även skolans uppdrag att utbilda elever i användandet av denna utrustning förändras. Digital programmering har blivit en del av i stort sett alla ämnens kursplaner.

I samband med samhällets digitalisering har även användningen av visuell media hamnat i varje elevs hand. Att konsumera film och även skapa egen film är nu möjligt långt ner i åldrarna. Detta gör att kunskapen om hur och vad som presenteras visuellt har ökat, vilket ställer krav, inte minst på skolan.

På Kommunförbundet finns AV-Media som är länets kompetenscentrum för film och digital pedagogik. AV-Media stöttar länets skolor och förskolor med strömmad film, utbildning i och utlåning av teknisk utrustning, samt omvärldsbevakning när det gäller skolutveckling och digitalisering. För att ge en likvärdig service till alla kommuner i länet arbetar AV-Media mycket mobilt genom informationsmöten, utbildningar och workshops på plats i kommunerna.

Övergripande mål

AV-Media ska vara länets kompetenscentrum för film och digital pedagogik i skolan och bidra till att alla barn och unga i Kalmar län ska ha tillgång till likvärdig utbildning med god kvalitet och möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

Elevhälsa

Elevhälsans uppdrag stärks och förtydligas i nya skrivningar i skollagen. Ändringarna innebär bland annat att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och det förtydligas i skollagen att den ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten när det behövs.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att tillsammans med bland annat Skolverket skapa ett nationellt hälsoprogram för barn och unga. Syftet med ett nationellt hälsoprogram är att skapa goda förutsättningar för hälsa och utveckling och uppnå en sammanhållen, regelbunden och jämlik hälsouppföljning för barn och unga till och med 20 års ålder.

Enligt länets elevhälsochefer innebär förändringarna att det kommer att krävas mer samordning och samverkan inte minst med regionens hälso- och sjukvård.

Kommunförbundet kommer i samarbete med nätverket för elevhälsochefer ta fram strategier och processer för hur samordningen av arbetet kring elevhälsan ska ske, men även hur samverkan med regionen ska fungera.

Övergripande mål

En god och jämlik hälsa för barn och unga i Kalmar län.

Ungas uppväxt

I det nationella ungdomspolitiska målet anges att "Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen". Den nationella ungdomspolitikens strategi utgår från tre perspektiv – ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa. Det handlar om att skapa ett jämställt och jämlikt samhälle där alla unga har möjlighet att leva självständiga liv och kunna påverka.

Enkäten Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) visar att många av länets kommuner står inför samma utmaningar kring hur unga i länet har det hemma, i skolan och på fritiden, samt hur de ser på politik och samhälle och sina möjligheter att påverka i sin kommun. Det kräver nya sätt att arbeta, samverka och utveckla de offentliga institutionerna.

Utifrån Kalmar läns antagna regionala utvecklingsstrategi med prioriterat utvecklingsområde "God miljö för barn och unga" arbetar barn- och ungdomsnätverket med att samordna aktiviteter, utbyta erfarenheter och arbeta fram förslag till aktiviteter som kan stödja arbetet med barn och ungas levnadsvillkor i kommunerna. Sedan barnkonventionen blev lag 1 januari 2020 arbetar barn- och ungdomsnätverket även med samverkan kring implementering och kunskapshöjande insatser inom barnrätt och barnkonventionen. Ett särskilt barnrättsnätverk arbetar med frågan.

På Kommunförbundet finns det gemensamma resurser som stödjer och samordnar kommunernas arbete med ungdomspolitiska frågor och barnrätt.

Övergripande mål

Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen i Kalmar län.

Folkhälsa

God hälsa och välbefinnande är en förutsättning för att klara skolan, arbeta, leva självständigt och bidra till samhällets utveckling. Folkhälsan i Sverige utvecklas positivt för befolkningen generellt. Men inom vissa områden och för vissa grupper går utvecklingen åt fel håll. Till exempel har skillnaden i medellivslängd mellan grupper med olika utbildningsnivå ökat under de senaste tio åren, och för kvinnor med förgymnasial utbildning har medellivslängden sjunkit. En stor del av ojämlikheten i hälsa beror på faktorer som går att påverka. Folkhälsopolitiken syftar till att skapa mer jämlika livsvillkor och därmed ökade möjligheter för en god och jämlik hälsa i befolkningen.

Folkhälsopolitiken är ett tvärsektoriellt område. Folkhälsoarbetet regleras inte genom lagkrav utan främst genom mjuka styrformer som kunskapsuppbyggnad, uppföljning och utvärdering. Folkhälsopolitiken och regional utvecklingspolitik har beröringspunkter med varandra och politikområdena kan i genomförandet med fördel ömsesidigt förstärka varandra.

I Kalmar län finns nätverket Folkhälsosamordnargruppen som samordnas av Länsstyrelsen och Region Kalmar län. För att stärka den kommungemensamma rösten i det regionala utvecklingsarbetet kommer Kommunförbundet medverka och bli en samordnande regional aktör inom länets gemensamma folkhälsoarbete.

Övergripande mål

Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Etablering (SIA)

Kommunerna i länet har tillsammans identifierat utmaningar och vill komma tillrätta med en ökad andel individer som befinner sig i ett utanförskap på grund av långtidsarbetslöshet eller har ett försämrat psykiskt mående. Dessa behöver stöd för att kunna börja sin väg till etablering på arbetsmarknaden. I gruppen med försämrat psykiskt mående utmärker sig ungdomar där problematiken kryper ner i åldrarna. Behov finns av att motverka negativa utvecklingskedjor för ungdomar som är eller riskerar att hamna i ett utanförskap och att ta fram metoder för att arbeta proaktivt.

I det EU-finansierade projektet Samverkan, inkludering och anställningsbarhet – Kalmar län (SIA) stödjer och samordnar Kommunförbundet Kalmar läns arbete med att stärka förutsättningar för ökad anställningsbarhet och inkludering i samhället genom att:

- upprätthålla och stärka den regionala samverkanstrukturen mellan de aktörer som ingår i projektet
- utveckla den lokala samverkansstrukturen mellan de instanser som individen kommer i kontakt med (inom utbildnings-, sociala och arbetsmarknadsfrågor)
- fånga upp och rusta personer som i dag befinner sig i ett utanförskap eller riskerar att hamna i ett utanförskap.

Övergripande mål

Stärkta förutsättningar för ökad anställningsbarhet och inkludering i samhället för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Livsmedels- miljö- och hälsoskydd

Miljöbalkens syfte är att tillförsäkra alla invånare och kommande generationer en hälsosam och god miljö. Inom området blir utmaningarna allt större och behovet av samverkan ökar för att kunna upprätthålla en likvärdig myndighetsutövning och bedömning av företagsverksamhet.

På Kommunförbundet finns Miljösamverkan Sydost som samordnar tillsynsmyndigheterna i Kalmar län och Gotlands län inom miljö, livsmedel och hälsoskydd. Samarbetet skapar möjlighet att gå på djupet i komplicerade frågor som väljs av parterna själva. Verksamheten har funnits sedan 2003 och ger många vinster i form av gemensamma tillsynskampanjer, utbyte av erfarenheter samt ökad kompetens hos både företag och handläggare.

Övergripande mål

Genom samverkan skapa en likvärdig tillsyn som säkrar att alla invånare i Kalmar (och Gotlands) län och kommande generationer får en hälsosam och god miljö samt tillgång till säkra livsmedel.

